

Tõenäoliselt elame julgeoleku seisukohalt rahvana oma ajaloo kõige turvalisemat etappi ning me ei pea väga muretsema ega pidevalt närvitsema, ütles president Toomas Hendrik Ilves tänasel loengul Kaitseväge Ühendatud Õppeasutustes.

Riigipea nimetas kummaliseks ja isegi häirivaks meedias aeg-ajalt käivituvat debatti teemal, et kas suure ohu korral tullakse Eestile ikka appi.

“Tänase maailmakorralduse, tänase rahvusvaheliste suhete ülesehituse juures pole mingit põhjust kahelda NATO ja artikkel 5 toimimises. See töötas oluliselt suurema rahvusvahelise pinge olukorras – külma sõja ajal. Seega pole täna küll mingit põhjust selles osas närviline olla,” rääkis president Ilves.

Tema sõnul on veel halvem, et mitte öelda alatu, kui aeg-ajalt kiputakse oma liitlasi kahtlustama sobingutes ja meie mahamüümises.

“Tänaseks on Molotov-Ribbentropi pakt ajalugu,” rõhutas president Ilves. “Ajalugu tuleb tunda, aga ei enamat. Ajaloos ei saa elada. Täna maailma ei saa võrrelda eelmise sajandi kolmekümnendate maailmaga. Elada tuleb tänases ja mõelda homsele. Ebademokraatlikud riigid, jah, võivad sõlmida salasobinguid, kuid NATO ei ole ebademokraatlikke riike. Seepärast ei pea meie ka sobinguid kartma.”

Kõneldes NATO uue strateegilise kontseptsiooni ettevalmistamisest, küsis president Ilves: mis on siin Eesti huvi? “Uues kontseptsioonis tuleb leida sobiv tasakaal NATO ajaloolise põhiülesande ehk enda territooriumi kaitse ning väljaspool NATO riike toimuvate missioonide vahel,” vastas ta.

“Iseenesest ei ole need kaks eesmärki – NATO oma territooriumi kaitse ja operatsioonid väljaspool oma territooriumi – omavahel vastuolus. Mobiilseid üksusi on vaja nii NATO riikide territooriumi kaitseks kui ka missioonidel kaugemal,” ütles riigipea, pidades oluliseks, et strateegilise kontseptsiooni kõrval jätkub ka Balti riikide kaitseplaanide edasine täpsustamine ning NATO nähtavuse suurendamine meie piirkonnas.

Kõneldes kogu NATO ja ka Eesti kõige olulisemast sõjalisest välismissioonist, sõnas president Ilves: “Väga naiivne oli loota, et Afganistanis saadab liitlasi kiire edu. Aga täpselt samamoodi eksisid need, kes pidasid seda ette kaotatud sõjaks.”

Kolme-nelja aasta eest pidasid paljud ka Iraaki kaotatud sõjaks, ütles riigipea, lisades, et praeguseks on Iraagis kerkinud reaalne lootus luua stabiilne ning sealset kultuuriruumi arvestades ka suhteliselt demokraatlik riik.

“Ma ei väida, et Afganistanis edu saavutamine sõltub ainult sõjaväelastest ja nende hulgast. Kindlasti mitte. Aga sõjaolukorras ei ole võimalik seal riiki ehitada,” rääkis president Ilves.

Ta kordas, et tänases maailmas ei alga ühegi riigi turvalisus tema koduükselt: “Kui massihävitusrelvad peaksid langema terroristide kätte – meenutagem, et Afganistani naaber Pakistan on tuumariik – ja neid kasutatakse NATO liikmesriigi vastu, siis toob see kaasa kriisi NATO senises toimimises.”

President Ilves vaidlustas lihtsustatud arvamuse, justkui oleks Eesti Afganistanis vaid põhjusel, et meie aitame teid praegu ja kui meil häda käes, siis olete teie meile võlgu.

“Eesti on NATO liige. Meie arutelus ei ole terminit “meie” ja “teie”, veelgi enam termineid “meie” ja “nemad”. Meie olemegi NATO. Kuni Afganistanist ja laiemalt sealsest regioonist lähtuv oht ohustab meie julgeolekuruumi, meie Euroopat, meie NATOt, siis ohustab see vähemalt kaudselt ka Eestit,” ütles president Ilves.

Rääkides Venemaast, tões Eesti riigipea, et tänane Venemaa ei ohusta Eesti kui NATO ja Euroopa Liidu liikmesriigi olemasolu.

“Seetõttu on meile kaugelt olulisem hoolida NATO ja Euroopa Liidu edukast käekäigust, kui ärritada mõne Venemaalt tuleva suhteliselt vähetähtsa provokatiivse maiguga uudise üle,” toonitas president Ilves.

“USA presidendi Barack Obama plaan parandada suhteid Venemaaga sobib hästi Eesti huvidega. Just Venemaa naabrite huvides on nende suhete sõbralik ja vastastikust kasu loov iseloom,” ütles Vabariigi President. “Selle plaani õnnestumist peab näitama aeg. Varasemaga võrreldes veidi vaoshoitum retoorika on hea märk. Lääs, kaasa arvatud Eesti, peab Venemaaga suhtlemisel olema avatud ja koostöövalmis. Samal ajal peame olema oma tegevuses ühtsed, järjekindlad ja ausad.“

Kõne täistekst asub [siin](#) .

Vabariigi Presidendi Kantselei
avalike suhete osakond
tel 631 6229